

proti domu vračevali. Pot je bila silno težavna, in snega do pasa, zraven pa še sneženi vihar in noč se je bližala. Kar se naenkrat na Dolški strani pod sedlom plaz vtrga in jih šest seboj potegne; le zadnjega, ki je pešal, plaz ni zadel. Štirje so se komaj izkopali, dva pa sta ostala v snegu in so ju še le v pondeljek izkopali. Človek res ne ve, kje ga smrt čaka!

Kaj dela politika.

11. oktobra je državni zbor pričel spet svoje zborovanje. Za časov, ko so liberalci imeli večino, bil je v navadi pregovor: „Kedar se državni zbor snide, tresejo se narodi.“ Tudi letos so razmere tako zamotane in strune tako napete, da le s strahom gledamo v prihodnost. Liberalni Nemci bi Taaffejevo ministerstvo radi v žlici vode vtopili; tudi konservativni Nemci se kujajo, Čehi, Slovenci in Hrvati so razkačeni, Poljaki se vagutajo na obe strani. Zatorej nihče ne ve, kako se ta zmedena štrana razmota. Bog daj, da mirno in srečno za Avstrijo in njene narode!

Že v prvi seji so interpelacije le rožlale kakor toča. Dr. Rieger je prijel ministra Gautscha za voljo čeških srednjih šol, ki jih je odpravil. Dr. Foregger, žl. Moro in drugi so zgrabili ministra Pražaka za stran ukaza, po katerem se morajo slovenske uloge tudi v zemljiščne bukve vpisovati po slovenski. — Proračun za l. 1888 je ta-le: Stroški znašajo 535,715.753 gld., dohodki pa 515,471.835 gld. torej menjka 21,263.917 gld. Leta 1887 je primenjklej znašal 27,675.000 gld., torej prihodnje leto 6,411.083 gld. menj. — Zbornica razpravlja postavbo o poštnih hranilnicah. — Pondeljek 17. okt. je bila slovenska deputacija pri cesarju. Zraven so bili gg. državna poslanca dr. Poklukar in knez Windischgrätz, deželni odbornik O. D. etela in Kranjskega mesta župan Karol Šavnik. Vodja deputaciji bil je dr. Poklukar, kateri je izrazil prošnjo, da bi se Nj. Veličanstvo milostivo oziralo na kranjskega deželnege odbora peticijo in dovolilo, da gimnazija v Kranji še nadalje ostane. Presvitli cesar so obljubili, da bodo uvaževali razmere in izrekli so, da se živo zanimajo za kranjskega prebivalstva duševni razvoj.

Dr. Poklukar je interpeliral zavoljo materinega jezika v ljudskih šolah po Slovenskem. Vojnovič zavoljo višje gimnazije v Kotoru, katero misli ministerstvo menda zapreti — Državna zbornica ima trinajst klubov in zadrug, namreč: 1. Poljski, 2. češki, 3. Hohenwartov, 4. Liechtensteinov, 5. nemško-avstrijski, 6. nemški, 7. Schönererjev, 8. Coroninijev, 9. Tridentinski, 10. slovenski klub, 11. nemška svobodna, 12. nemško-narodna, 13. samška zadruga. — Na Nemškem je Bismark obnovil zvezo med Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Menda je to naperjeno proti Franciji in Rusiji, da se ohrani mir v Evropi. — Francija ima svoje križe z generali. Boulanger je razžalil predsednika in je bil obsojen za 30 dni v zapor. General Caffarella pa je bil odstavljen, ker je ljudem za denar pomagal, da so dobili odlikovanje, zlate križce in rede. — Na Angleškem se množijo neredi, delalci hudo razsajajo in Irei so vsi po konci. Prej ko ne pade Salisbury in pride zopet Gladstone.

— V Rim dohajajo k sv. Očetu že deputacije. Tako je prišlo 1700 katoliških delalcev iz Francoskega. Pripeljal jih je znani katoliški poslanec grof de Mun. — V Bolgariji so volitve v sobranje prijazne princu Ferdinandu Koburžanu. Vendar tudi nasprotnikov ne menjka.

Gospodarske stvari.

Shramba in pošiljatev cepičev po zimi.

Cepiče, katere rabimo za zimsko cepljenje, narezati jih je precej v jeseni, ko enkrat listje odpade in predno slana pritisne. Te cepiče položimo v senčen kraj ter jih nekoliko zasajujemo z zemljo. Kakor hitro se prične močen ponočen mraz, moramo cepiče iz zemlje vzeti, jih po vrstah skupaj zvezati ter jih zaviti v močen papir, ki je s kakim cenim oljem napojen. Potem zavijmo te cepiče v mah ter jih zakopljimo v drevesnici ali na vrtu na kak kraj, ki je varen pred mišmi. Na ta način ohranimo cepiče skozi celo zimo zdrave in sveže. Noben od teh cepičev se ne pokvari, naj je še tako hud mraz. Olje zoperstoji vsled svoje narave mrazu, zabrani cepičem, da se izsuše, in ne pusti mokrote do cepičev. Tako zavite cepiče je mogoče pošiljati tudi v najhujšoj zimi kolikor le daleč hočemo. Poslani cepiči pridejo gotovo zdravi na namenjeni kraj, da le niso med tem časom prišli v kak zakurjen prostor. „Obstgarten.“

Za poduk in kratek čas.

Še enkrat naša krajevna imena.

Statistična centralna komisija pečala se je pred nekaj mesci s prašanjem o Koroških imenih. Sklenila je, da naj ostane vse pri starem, kar se tiče slovenskih imen po nemških krajih. Odbilo se je torej zahtevanje deželnege odbora. Statistična centralna komisija pravi, ako se izbrišejo slovenska imena po nemških krajih, potem morajo se izbrišati tudi nemška imena po slovenskih krajih. Ta odgovor je na videz jako pravičen. A samo na videz. Stvar je vendar pri slovenskih imenih drugačna, kakor pri nemških. Slovenska imena krajev, ki so sedaj nemški, imamo mi Slovenci še iz onih starih časov, ko se je govorilo po vsem Korotanu slovensko: ta imena še dendenes živijo med ljudstvom: Breže, Trg, Šent-Vid, Sv. Hema, Štari Dvor, Sv. Kri, to niso izmišljena ali prestavljena imena, temveč prvotna. Drugačna je z nemškimi imeni na slovenskih tleh. Te so ali gole prestave, katerih narod ne pozna. (Gora—Berg, Potok—Bach, Brdo—Egg itd.) skovane od uradnikov, da se ognejo slovenskih besedi, ali pa spake in pokveke lepih slovenskih izrazov. (Sala—Selo, Zell—Selje, Hunds-dorf—Podsinja Ves itd.). Naj je pa temu kakor hoče, naj pišejo Nemci krajevna imena, kakor jim je volja, mi zahtevamo od centralne komisije, da naj zapisuje slovenska imena v pravilnem, slovenskem pravopisu. Kako si mislimo to, hočemo pokazati z imeni dveh sodnijskih okrajev: zvrhnjega in spodnjega Roža. Zvrhnji Rož ali sodnijski okraj Rožek ima dve občini: Rožek in Vrba.

V občini Rožek nahajamo te-le naselbine: Gora, Podholm (imenik ima na str. 65: Póð-hom), Dolinčica, Dragožice, Dravlje (ne Drovlje, kakor stoji v imeniku), Dole (nemški Duel je spaka), Bistrica, Zgornje in Spodnje Borovlje, Breze, Breznica, Breg (kaj nemški Frög), Borovje (imenik: Brovje), Gorinčice, Zgornje in Spodnje Gorice, Rute, (ne Rut), Št. Jakob (imenik ima samo nemško: St. Jakob, da si je tam samo 18 Nemcev in 232 Slovencev), Sv. Janž (imenik: Sv. Janiž), Hodnina (kaj je nemški Kanin? Nemcev ni nobenega tam), Zaselje: Čemernicen nima slovenskega imena, Mala Gora (ne Malagora), Kopanja (ne Kobanja; kaj je Kopein? Nemcev ni tam), Velika Ves (ne Velikaves), Ledenica, Lesani, Malenica (ne Mallenica: nemški Mallenitzen je spaka, Nemcev tam ni), Podgorje, Št. Martin (v imeniku je samo nemško St. Martin, 10 Nemcev in 162 Slovencev), Sv. Mi-hel, Reka, Sv. Ožbalt, Št. Peter (nobenega Nemca ni tam, v imeniku pa zopet samo nemško: St. Peter), Pečnica, Brezje (ne: v Brezje, nemški Pirk je gola prestava, Nemcev ni tam), Ravne (ne: Raune; nemški Rann je popačena prestava, Nemcev ni tam), Rožek (piše se tako, govori se Rožak), Pod Rožico ali Podrožica, Zlatne (kaj nemški Schlatten? Nemcev ni), Sreje, Tešinja, Kot (nemški Winkl je gola prestava, Nemcev ni).

Druga občina je: Vrba (ne Verba) s temi-li naselbinami: Dob (Aich je prestava, Nemcev ni), Logaves, Deber, Potok, Gora (imenik: na gore, vsaj: na Gori), Deščica, Na Dravi, Trežice (ne: Trežce), Dole (ne: Dulah), Brda (ne: Berda), Št. Ilj (ne: sv. Ilg); zaselje Goritschach ni zapisano s slovenskim imenom: Goriče, da si Nemcev ni nobenega; Tmara Ves, Borovniče (ne: Boroniče), Podravlje, Gorje, Zgornje Jezerce, zaselje: Am Stein, Hintern See nimajo slovenskega imena, da si ni Nemcev tam nobenega; Črešnja Ves (ne: Čreznjaves), Gozdanje (ne: Koztanje, ime ne pride od kostanja, temveč od gozda), Dvor, Št. Miklavžice (ne: Semišvavče), Ločani, Lipa, Vobra Ves (ne: Vabraves), Pulpevc, Sreje, Žoprače, Trebinje, zaselje Ottosch nima slovenskega imena; zakaj ne? Nemcev tam ni; Vrba (ne: Verba) Berdinovec (ne: Perdinoz), Zgornje Jerglice, Spodnje Vogličice, Odmet (ne: Vutmat), Korenine. Iz tega vidimo da osem slovenskih vasi in zaslij nima v imeniku centralne komisije nobenega slovenskega imena, akoravno v nekterih nobenega Nemca ni, v dveh vaseh pa je skupaj 28 Nemcev in 394 Slovencev: nemških spak je pa vse polno, samo štirikrat izostalo je nemško zaznamovanje. Tako dela c. k. statistična centralna komisija, ktera bi se imela v točnosti, natančnosti in zanesljivosti izmed vseh c. k. uradov odlikovati. A namesto teh lastnostij kakošna uboga statistika!

Smešničar.

Nek fjakar je imel vpreženo prav izstradano kljuse. Stal je z vozom pred neko hišo. Muhast čevljarsk fantalin gre mimo in skoči na stran. „Ej ti bebec! kaj se bojiš, zareži kočijaš, saj konj ne rinca“. „Dobro vem“, odreže se fantiček, „da kljuse ne rinca, tega se tudi ne bojim. Bojim se le tega, da se na me ne zvrne.“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Kupčijska komora je prošnjo, da se napravi nova postajica na železnici pri Guštanju, toplo priporočila in krepko podprla. Dobro! Kaj pa je s postajico pri Kamenskem mostu? — 9. septembra — nedeljo popoldne — je v Žreleu pri Celovcu pogorelo 8 stavb, med temi so tri hiše. Nek 10 leten fant se je z vžigalnicami igral in ogenj utrosil. Škoda je velika; en posestnik je menda zamudil zavarovalnino plačati. — Na Celovški gimnaziji je gosp. profesor dr. Sket podučeval v štenografiji in učenci so tako lepo napredovali, da so se pri skušnji prav dobro izkazali. Slišimo, da je letos ta poduk prenehal, ker gosp. dr. Sket ni napravil preskušnje iz štenografije. Kako pa je to, da na pripravnici podučuje v slovenščini gosp. učitelj Prešern, ki tudi ni napravil nobene preskušnje iz slovenščine. Imenitna je štenografija, srečen kdor zna hitro pisati; za učitelje naše pa slovenščina ni samo dobra, ampak je tudi neobhodno potrebna. Dajte nam torej na pripravnici izkušenega učitelja slovenščine! — V Šmihelu pri Pliberici se je zgodila velika nesreča. Gosp. Miklavc, po domače Šerccer, je raz voza skočil, ker so se konji bili splašili. Pa padel je tako nesrečno, da je drugi den umrl. Rajni je bil svak gosp. poslanca Murija in je volil z nami. Naj v miru počiva! — Kmečki sin St. je železniškega čuvaja med Brncu in Podturmjem v krčmi s stolom tako močno črez glavo mahnil, da je po nekaj urah izdihnil svojo dušo. Oh nesrečno žganje! — V vaseh Celovške okolice se pogostoma sliši o tatvinah in ulomih; menda se klati cela druhal potepuhov in zmikavcev. — Na Šmihelskem sejmu v Šent-Vidu je nekdo neke nemške kmetici blizu Štrasburga iz žepa izmaknil 528 gld. Od tatu ni duha ne sluha. — Na Bistrici pri Gradeu se je dete v zibelji zadušilo; med tem, ko nikogar ni bilo v izbi, si je podvezo spravilo črez usta in si sapo zaprlo. — V Celovcu ustrelil se je podlovec Jože Sturm, rojen na Kranjskem. Umoril se je iz strahu pred kaznijo. Sturm bil je svoj čas dve leti v kadetski šoli. — V Štebnu pri Bekštanju si je 75 let stari, daleč okoli znani zdravnik Jan. žl. Tratnik vrat prerezal. Odkar mu je pred nekaj mesci edini sin umrl, se mu je v glavi mešalo. — Na Vrbskem jezeru se je pri Mariji Loretanskej na Gorici potopila s prodrom nabasana ladija. Ljudi ni bilo na njej. Tri dni so jo mojstri-skazi vzdigovali in na stran vsaj toliko vlačili, da bi druge ladije po „nogi“ ali lenti mogle v Celovec. K sreči je prišel nek gospod iz Celovca in pokazal, kako napačno delajo. V 10 minutah je on ladijo vzdignil. — V naše deželne bolnišnice se bode poseben oddelek za očesne bolezni odprl. Vodja mu bode slavno znani dr. Purtscher. Dobro! — Po noči od 12. do 13. okt. so tatje v štacuno g. Blaža, trgovca v Žitarejvesi, vlomili. Izvili so železno omrežje, prebili znotranje železne zatvornice in odnesli več kot 400 gld., cigar, prtenine, sukna itd. Vse je na nogah in išče te strašno predrzne lopove. — V nedeljo — 23. okt. — se je v Borovljah slovesno odprla novo zidana strojnica. Bog daj pridnim in umetnim puškarnjem le tudi prav obilno dela! — 30. septembra